

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL PAREIŠKĖJO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO 2015 M. RUGSĖJO 10 D. NUTARIME NR. XII-1936 „DĖL KREIPIMOSI Į LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINĮ TEISMĄ SU PRAŠYMU IŠTIRTI, AR LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO 157 STRAIPSNIS PAGAL REGULIAVIMO APIMTĮ NEPRIEŠTARAUJA LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI“ IŠDĖSTYTO PRAŠYMO DALIES PRIĖMIMO IR JO DALIES GRAŽINIMO

2015 m. rugsėjo 25 d. Nr. KT25-S11/2015

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Prano Kuconio, Gedimino Mesonio, Vyto Miliaus, Egidijaus Šileikio, Algirdo Taminsko, sekretoriaujant Daivai Pitrenaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvaustė pareiškėjo Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. rugsėjo 10 d. nutarime Nr. XII-1936 „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu iširti, ar Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 157 straipsnis pagal reguliavimo apimtį neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ išdėstyta prašymą Nr. 1B-17/2015 „iširti, ar Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 157 straipsnis, nenustatydamas draudimo ar nenumatydamas kokių nors papildomų kriterijų, neleidžiančių neribotam laikui nuo pareigų nušalinti tiesiogiai išrinktą valstybės politiką, pagal reguliavimo apimtį neprieštarauja teisinės valstybės principui, Konstitucijos viršenybės principui, Konstitucijos 1 dalies nuostatai, kad Lietuvos valstybė – demokratinė respublika, Konstitucijos 6 straipsnio 1 dalies nuostatai, kad

Konstitucija yra tiesiogiai taikomas aktas, Konstitucijos 7 straipsnio 1 daliai, pagal kurią negalioja joks įstatymas ar kitas aktas, priešingas Konstitucijai, Konstitucijos 31 straipsnio 1 daliai, Konstitucijos 33 straipsnio 1 daliai, Konstitucijos 48 straipsnio 1 daliai, Konstitucijos 119 straipsnio 2 daliai“.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Pareiškėjas Seimas 2015 m. rugsėjo 10 d. priėmė nutarimą Nr. XII-1936 „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 157 straipsnis pagal reguliavimo apimtį neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“, kurio 1 straipsnyje išdėstė prašymą ištirti, ar Baudžiamojo proceso kodekso 157 straipsnis, kuriame nenustatytas draudimas ar nenumatyta kokių nors papildomų kriterijų, neleidžiančių neribotam laikui nuo pareigų nušalinti tiesiogiai išrinktą valstybės politiką, pagal reguliavimo apimtį neprieštarauja teisinės valstybės principui, Konstitucijos viršenybės principui, Konstitucijos 1 straipsniui, Konstitucijos 6 straipsnio 1 dalies nuostatai, kad Konstitucija yra tiesiogiai taikomas aktas, Konstitucijos 7 straipsnio 1 daliai, pagal kurią negalioja joks įstatymas ar kitas aktas, priešingas Konstitucijai, Konstitucijos 31 straipsnio 1 daliai, 33 straipsnio 1 daliai, 48 straipsnio 1 daliai, 119 straipsnio 2 daliai.

2. Šis pareiškėjo Seimo prašymas Teisės aktų registre oficialiai paskelbtas 2015 m. rugsėjo 14 d. (užregistruota TAR 2015-09-14, identifikacinis kodas 2015-13808); Konstituciniame Teisme jis gautas 2015 m. rugsėjo 22 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

1. Pagal Konstitucijos 102 straipsnio 1 dalį, 105 straipsnio 1 dalį tirti įstatymų ir kitų Seimo priimtų aktų atitikties Konstitucijai yra priskirta Konstitucinio Teismo jurisdikcijai.

2. Pagal Konstitucijos 106 straipsnio 1 dalį teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 dalyje nurodytų aktų, t. y. dėl įstatymų ir kitų

Seimo priimtų aktų, atitikties Konstitucijai turi Vyriausybė, ne mažiau kaip 1/5 visų Seimo narių, taip pat teismai.

Pagal Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalį Seimo nutarimas ištirti, ar aktas neprieštarauja Konstitucijai, sustabdo šio akto galiojimą.

Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, jog sistemiškai aiškinant šias nuostatas konstatuotina, kad Seimas *in corpore* turi konstitucinius įgaliojimus nutarimu kreiptis į Konstitucinį Teismą ir prašyti ištirti įstatymo atitiktį Konstitucijai (*inter alia* 2008 m. spalio 8 d. sprendimas).

3. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 26 straipsnio (2003 m. spalio 28 d. redakcija) 1 dalį (2015 m. gegužės 14 d. redakcija) tais atvejais, kai Konstitucinis Teismas gauna Seimo nutarimą, kuriame prašoma ištirti, ar įstatymas atitinka Konstituciją, ne vėliau kaip per 3 dienas turi būti atliktas išankstinis tos medžiagos tyrimas ir tvarkomajame Konstitucinio Teismo posėdyje išspręstas klausimas, ar priimti prašymą nagrinėti Konstituciniame Teisme.

Atitinkamu Konstitucinio Teismo sprendimu dėl prašymo priėmimo nėra nei patvirtinami, nei paneigiami argumentai, kuriais pareiškėjas Seimas grindžia savo poziciją; priimant tokius sprendimus lemiamą reikšmę turi tai, ar pareiškėjo prašymas yra grindžiamas teisiniais motyvais (*inter alia* 2006 m. gruodžio 15 d., 2008 m. sausio 8 d., 2008 m. spalio 8 d., 2009 m. balandžio 3 d., 2013 m. lapkričio 13 d. sprendimai).

Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnio 1 dalies 8 punktą prašyme ištirti teisės akto atitiktį Konstitucijai, kuriuo kreipiamasi į Konstitucinį Teismą, turi būti nurodyta pareiškėjo pozicija dėl teisės akto atitikties Konstitucijai ir tos pozicijos juridinis pagrindimas su nuorodomis į įstatymus.

Aiškindamas minėtą Konstitucinio Teismo įstatymo nuostatą, Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad pareiškėjo pozicija dėl teisės akto (jo dalies) atitikties Konstitucijai pagal normų turinį ir (arba) reguliavimo apimtį turi būti nurodyta aiškiai, nedviprasmiškai, prašyme turi būti išdėstyti argumentai ir motyvai, pagrindžiantys pareiškėjo abejonę, kad teisės aktas (jo dalis) prieštarauja Konstitucijai. Vadinasi, prašyme ištirti teisės akto (jo dalies) atitiktį Konstitucijai pagal normų turinį ir (arba) reguliavimo apimtį turi būti aiškiai nurodyti konkretūs

teisės akto straipsniai (jų dalys), punktai, kurių atitiktimi Konstitucijai pareiškėjas abejoja, taip pat konkrečios Konstitucijos nuostatos – normos ir (arba) principai, kuriems, pareiškėjo nuomone, prieštarauja konkrečiai nurodyti ginčijamo teisės akto straipsniai ar punktai. Prašyme ištirti teisės akto (jo dalies) atitiktį Konstitucijai pagal normų turinį ir (arba) reguliavimo apimtį taip pat turi būti aiškiai nurodyti teisiniai motyvai, pagrindžiantys pareiškėjo abejonę dėl kiekvieno konkrečiai nurodyto ginčijamo teisės akto (jo dalies) straipsnio (jo dalies) ar punkto, kurio atitiktimi konkrečiai nurodytoms Konstitucijos nuostatomis pareiškėjas abejoja. Priešingu atveju prašymas ištirti teisės akto (jo dalies) atitiktį Konstitucijai pagal normų turinį ir (arba) reguliavimo apimtį laikytinas neatitinkančiu Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnio reikalavimų.

Prašyme ištirti teisės akto (jo dalies) atitiktį Konstitucijai pagal normų turinį ir (arba) reguliavimo apimtį nenurodžius konkrečių teisės akto straipsnių (jų dalių), punktų, kurių atitiktimi Konstitucijai pareiškėjas abejoja, konkrečių Konstitucijos nuostatų – normų ir (arba) principų, kuriems, pareiškėjo nuomone, pagal normų turinį ir (arba) reguliavimo apimtį prieštarauja konkrečiai nurodyti ginčijamo teisės akto straipsniai (jų dalys) ar punktai, taip pat teisinių motyvų, pagrindžiančių pareiškėjo abejonę dėl kiekvieno konkrečiai nurodyto ginčijamo teisės akto (jo dalies) straipsnio (jo dalies) ar punkto, kurio atitiktimi konkrečiai nurodytoms Konstitucijos nuostatomis pagal normų turinį ir (arba) reguliavimo apimtį pareiškėjas abejoja, ir tokį prašymą priėmus nagrinėti Konstituciniame Teisme bei pagal jį pradėjus bylą, būtų suvaržytos ir suinteresuoto asmens – valstybės institucijos, išleidusios ginčijamą teisės aktą, teisės, nes suinteresuotam asmeniui taptų sunkiau teikti paaiškinimus dėl pareiškėjo argumentų ir rengtis teisminiam nagrinėjimui (*inter alia* 2004 m. balandžio 16 d., 2012 m. balandžio 25 d. sprendimai).

4. Pareiškėjas Seimas ginčija Baudžiamojo proceso kodekso (toliau – ir BPK) 157 straipsnio atitiktį Konstitucijai; iš jo prašymo matyti, kad ginčijama būtent BPK 157 straipsnio nuostatų, išdėstytų 2002 m. kovo 14 d. redakcija su 2010 m. rugsėjo 21 d. pakeitimu, atitiktis Konstitucijai.

BPK 157 straipsnyje „Laikinas nušalinimas nuo pareigų ar laikinas teisės užsiimti tam tikra veikla sustabdymas“ (2002 m. kovo 14 d. redakcija su 2010 m.

rugsėjo 21 d. pakeitimu) nustatyta:

„1. Nusikalstamos veikos tyrimo metu ikiteisminio tyrimo teisėjas, gavęs prokuroro prašymą, nutartimi turi teisę laikinai nušalinti įtariamąjį nuo pareigų ar laikinai sustabdyti teisę užsiimti tam tikra veikla, jei tai būtina, kad būtų greičiau ir nešališkiau ištirta nusikalstama veika ar užkirsta įtariamajam galimybė daryti naujas nusikalstamas veikas. Nutartis laikinai nušalinti įtariamąjį nuo pareigų siunčiama įtariamojo darbdaviui vykdyti.

2. Laikinas nušalinimas nuo pareigų ar laikinas teisės užsiimti tam tikra veikla sustabdymas negali trukti ilgiau kaip šešis mėnesius. Prireikus šios priemonės taikymas gali būti pratęstas dar iki trijų mėnesių. Pratęsimų skaičius neribojamas.

3. Nutartį laikinai nušalinti įtariamąjį nuo pareigų ar laikinai sustabdyti teisę užsiimti tam tikra veikla, taip pat nutartį pratęsti šios priemonės taikymo terminą per septynias dienas nuo nutarties paskelbimo įtariamajam dienos įtariamasis ar jo gynėjas gali apskųsti aukštesniajam teismui. Šio teismo priimta nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

4. Kai byla perduota į teismą, dėl laikino nušalinimo nuo pareigų ar laikino teisės užsiimti tam tikra veikla sustabdymo nusprendžia teismas, kurio žinioje yra byla.

5. Ikiteisminio tyrimo metu prokuroras, o perdavus bylą teismui – teismas privalo panaikinti laikiną nušalinimą nuo pareigų ar laikiną teisės užsiimti tam tikra veikla sustabdymą, kai ši priemonė pasidaro nebereikalinga.“

5. Pareiškėjo Seimo 2015 m. rugsėjo 10 d. nutarime Nr. XII-1936 „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 157 straipsnis pagal reguliavimo apimtį neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ išdėstytas prašymas ištirti BPK 157 straipsnio atitiktį Konstitucijos 33 straipsnio 1 daliai, 48 straipsnio 1 daliai, 119 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui, pagrįstas teisiniais motyvais.

5.1. Pareiškėjo nurodytose Konstitucijos nuostatose, kurioms, be kita ko, ginčijama BPK 157 straipsnio (2002 m. kovo 14 d. redakcija su 2010 m. rugsėjo 21 d. pakeitimu) nuostatų atitiktis, nustatyta:

– piliečiai turi teisę dalyvauti valdant savo šalį tiek tiesiogiai, tiek per demokratiškai išrinktus atstovus, taip pat teisę lygiomis sąlygomis stoti į Lietuvos Respublikos valstybinę tarnybą (33 straipsnio 1 dalis);

– kiekvienas žmogus gali laisvai pasirinkti darbą bei verslą ir turi teisę turėti tinkamas, saugias ir sveikas darbo sąlygas, gauti teisingą apmokėjimą už darbą ir socialinę apsaugą nedarbo atveju (48 straipsnio 1 dalis);

– savivaldybių tarybų nariais Lietuvos Respublikos piliečius ir kitus nuolatinius administracinio vieneto gyventojus pagal įstatymą ketveriems metams renka Lietuvos Respublikos piliečiai ir kiti nuolatiniai administracinio vieneto gyventojai, remdamiesi visuotine, lygia ir tiesiogine rinkimų teise, slaptu balsavimu (119 straipsnio 2 dalis).

5.2. Pareiškėjas, pagrįsdamas savo abejonę ginčijamo teisinio reguliavimo atitiktimi nurodytoms Konstitucijos nuostatoms, be kita ko, pažymi, jog iš Konstitucijos, *inter alia* jos 33 straipsnio 1 dalies, išplaukia, kad tik Lietuvos Respublikos piliečiai, t. y. valstybinė bendruomenė – pilietinė Tauta, turi teisę kurti Lietuvos valstybę, tik piliečiai turi teisę nustatyti Lietuvos valstybės konstitucinę santvarką, valstybės valdžią įgyvendinančių institucijų sandarą. Demokratinių valstybės institutų sudarymas ir funkcionavimas yra galimas tik užtikrinus piliečių rinkimų teisę. Pareiškėjo manymu, teisiniu reguliavimu, kuriuo leidžiama neribotam laikui nuo pareigų nušalinti tiesiogiai išrinktą valstybės politiką, ribojama piliečių teisė dalyvauti valdant savo šalį. Toks teisinis reguliavimas neatitinka iš Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalies, taip pat 119 straipsnio 2 dalies, konstitucinio teisinės valstybės principo kylančių reikalavimų. Be to, pasak pareiškėjo, BPK 157 straipsnio (2002 m. kovo 14 d. redakcija su 2010 m. rugsėjo 21 d. pakeitimu) nuostatas be jokių išlygų taikant tiesiogiai išrinktiems valstybės politikams ir taip be pagrįsto ir teisėto tikslo jiems neleidžiant eiti užimamų pareigų, nepagrįstai ir neproporcingai ribojama Konstitucijos 48 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta žmogaus laisvė pasirinkti darbą.

5.3. Taigi Seimo prašymas ištirti BPK 157 straipsnio (2002 m. kovo 14 d. redakcija su 2010 m. rugsėjo 21 d. pakeitimu) tiek, kiek jame, pasak pareiškėjo, nenustatytas draudimas ar nenumatyti kokie nors papildomi kriterijai, neleidžiantys neribotam laikui nuo pareigų nušalinti tiesiogiai išrinktą valstybės politiką, atitiktį Konstitucijos 33 straipsnio 1 daliai, 48 straipsnio 1 daliai, 119 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui, yra grindžiamas teisiniais motyvais.

Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnyje numatytų pagrindų atsisakyti nagrinėti prašymą ir 70 straipsnyje numatyto pagrindo grąžinti prašymą ištirti BPK 157 straipsnio (2002 m. kovo 14 d. redakcija su 2010 m. rugsėjo 21 d. pakeitimu) tiek, kiek nurodyta, atitiktį Konstitucijos 33 straipsnio 1 daliai, 48 straipsnio 1 daliai, 119 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui nėra.

6. Pareiškėjas Seimas taip pat prašo ištirti, ar BPK 157 straipsnis tiek, kiek jo nurodyta, neprieštarauja Konstitucijos 1 straipsniui, 6 straipsnio 1 dalies nuostatai „Konstitucija yra <...> tiesiogiai taikomas aktas“, 7 straipsnio 1 daliai, 31 straipsnio 1 daliai, Konstitucijos viršenybės principui.

Šiame kontekste pažymėtina, jog Konstitucinis Teismas, aiškindamas Konstitucijos 7 straipsnio 1 dalį, pagal kurią negalioja joks įstatymas ar kitas aktas, priešingas Konstitucijai, ne kartą yra konstatavęs, kad ši nuostata įtvirtina Konstitucijos viršenybės principą, kuris yra pamatinis demokratinės teisinės valstybės reikalavimas (*inter alia* 2007 m. kovo 20 d., 2012 m. rugsėjo 5 d. nutarimai, 2012 m. gruodžio 19 d. sprendimas), todėl pareiškėjo prašymas ištirti BPK 157 straipsnio (2002 m. kovo 14 d. redakcija su 2010 m. rugsėjo 21 d. pakeitimu) tiek, kiek nurodyta, atitiktį Konstitucijos viršenybės principui traktuotinas kaip prašymas ištirti šio straipsnio atitiktį Konstitucijos 7 straipsnio 1 daliai.

6.1. Pažymėtina, kad pareiškėjas savo prašyme tik pacitavo Konstitucijos 1 straipsnį, bet neatskleidė jo nuostatų santykio su ginčijama teisės norma ir nenurodė, kokiais argumentais grindžiamos jo abejonės dėl BPK 157 straipsnio (2002 m. kovo 14 d. redakcija su 2010 m. rugsėjo 21 d. pakeitimu) atitikties šiam Konstitucijos straipsniui.

6.2. Pareiškėjas, be kita ko, nurodo, kad „pagal Konstituciją įstatymais ir kitais teisės aktais negalima nustatyti tokių kitų reikalavimų (sąlygų), kuriais būtų iškreipti ar paneigti Konstitucijoje įtvirtinti reikalavimai (sąlygos), kuriuos turi atitikti asmuo, kad galėtų būti renkamas valstybės politiku ir galėtų vykdyti savo pareigas, užtikrindamas visavertį valstybės valdymo ir savivaldos funkcionavimą“. Priešingu atveju, pasak pareiškėjo, būtų pažeista Konstitucijos 6 straipsnio 1 dalies nuostata, kad Konstitucija yra tiesiogiai taikomas aktas, 7 straipsnio 1 dalis.

Tačiau šiais teiginiais grįsdamas savo abejones dėl BPK 157 straipsnyje (2002 m. kovo 14 d. redakcija su 2010 m. rugsėjo 21 d. pakeitimu) įtvirtinto, be kita ko, pasak pareiškėjo, laiko požiūriu neribotą tiesiogiai išrinktų valstybės politikų laikiną nušalinimą nuo pareigų nustatančio, teisinio reguliavimo atitikties nurodytiems Konstitucijos straipsniams, pareiškėjas nepaaiškina, kaip jo nurodyti reikalavimai renkamiems valstybės politikams susiję su jau tiesiogiai išrinkto valstybės politiko, esančio įtariamuoju, laikinu nušalinimu nuo pareigų, kai tai būtina, kad būtų greičiau ir nešališkiau iširta nusikalstama veika ar užkirsta galimybė įtariamajam daryti naujas nusikalstamas veikas.

6.3. Pareiškėjas teigia ir tai, kad, tiesiogiai išrinktus valstybės politikus, kurių atžvilgiu pradėtas ikiteisminis tyrimas, ginčijamo teisinio reguliavimo pagrindu nušalinus nuo pareigų, būtų paneigta Konstitucijos 31 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta nekaltumo prezumpcija, nes demokratinė visuomenė negali turėti jokio pagrįsto ir teisėto tikslo neleisti tiesiogiai išrinktam valstybės politikui, kuris yra patrauktas baudžiamojon atsakomybėn, eiti pareigų, susijusių su įslaptintos informacijos naudojimu ar apsauga, nes toks asmuo nelaikytinas padariusiu nusikalstamą veiką, kol įstatymų nustatyta tvarka įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu nėra pripažintas kaltu dėl tokios veikos padarymo.

Šiame kontekste pažymėtina, kad Konstitucinis Teismas 2011 m. liepos 7 d. nutarime, aiškindamas *inter alia* Konstitucijos 31 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto asmens nekaltumo prezumpcijos principo turinį, konstatavo, jog tai, kad asmuo nėra laikomas kaltu padarius nusikalstamą veiką, kol jo kaltumas dėl tokios veikos nėra įstatymo nustatyta tvarka įrodytas ir pripažintas įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu, dar nereiškia, kad asmuo, siekiantis eiti ar einantis pareigas valstybės tarnyboje,

susijusias su išlaptintos informacijos naudojimu ar jos apsauga, būtinai yra vertas valstybės pasitikėjimo ir kad įstatymo įgaliotai valstybės institucijai negali kilti tam tikrų abejonių dėl asmens patikimumo ar lojalumo Lietuvos valstybei, kurias sukelia ne nustatytas jo kaltumas padarius nusikalstamą veiką, o tam tikros reikšmingos aplinkybės, *inter alia* susijusios su galbūt padaryta nusikalstama veika; vertindama šias aplinkybes, įstatymo įgaliota valstybės institucija nevykdo teisingumo ir nesprendžia asmens kaltumo padarius nusikalstamą veiką klausimo; Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalies nuostatos „piliečiai turi <...> teisę lygiomis sąlygomis stoti į Lietuvos Respublikos valstybinę tarnybą“ ir iš konstitucinių teisinės valstybės principo imperatyvų įstatymų leidėjui kyla pareiga nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuriuo būtų nustatyta alternatyvi priemonė leidimui dirbti ar susipažinti su išlaptinta informacija arba asmens patikimumo pažymėjimui panaikinti ir asmeniui atleisti iš pareigų valstybės tarnyboje, kuri sudarytų prielaidas pakankamai individualizuoti asmens teisių ir laisvių apribojimus ir kiek įmanoma įvertinti individualią kiekvieno asmens situaciją; tokia priemonė *inter alia* yra nušalinimas nuo pareigų, taikomas tais atvejais, kai asmuo traukiamas baudžiamojon atsakomybėn už tyčinę nusikalstamą veiką arba dėl tokios jo veikos atliekamas ikiteisminis ar operatyvinis tyrimas, ir sudarantis prielaidas papildomai patikrinti asmens patikimumą ir lojalumą Lietuvos valstybei siekiant nustatyti, ar tolesnis jo darbas nekeltų grėsmės išlaptintos informacijos saugumui.

Pareiškėjas šių oficialiosios konstitucinės doktrinos nuostatų neanalizuoja, nesieja jų su ginčijamu teisiniu reguliavimu ir nepateikia argumentų, kurie pagrįstų, kad tiesiogiai išrinktiems valstybės politikams taikant laikiną nušalinimą nuo pareigų būtų paneigta Konstitucijos 31 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta nekaltumo prezumpcija.

6.4. Taigi pareiškėjo prašyme nėra teisinių argumentų, kurie pagrįstų jo poziciją dėl ginčijamo teisinio reguliavimo atitikties jo nurodytoms Konstitucijos 1 straipsnio, 6 straipsnio 1 dalies, 7 straipsnio 1 dalies, 31 straipsnio 1 dalies nuostatomis.

7. Konstatuotina, kad pareiškėjo Seimo prašymas ištirti tiek, kiek jis nurodė, BPK 157 straipsnio (2002 m. kovo 14 d. redakcija su 2010 m. rugsėjo 21 d. pakeitimu)

atitiktį Konstitucijos 1 straipsniui, 6 straipsnio 1 dalies nuostatai, kad Konstitucija yra tiesiogiai taikomas aktas, 7 straipsnio 1 daliai, 31 straipsnio 1 daliai, laikytinas neatitinkančiu Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnio 1 dalies 8 punkto reikalavimų.

Jeigu prašymas (jo dalis) neatitinka Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnyje nustatytų reikalavimų, pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 70 straipsnį jis yra gražinamas pareiškėjui. Prašymo gražinimas neatima teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą bendra tvarka, kai bus pašalinti trūkumai.

8. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas gražinti pareiškėjui Seimui prašymą ištirti tiek, kiek jo nurodyta, BPK 157 straipsnio (2002 m. kovo 14 d. redakcija su 2010 m. rugsėjo 21 d. pakeitimu) atitiktį Konstitucijos 1 straipsniui, 6 straipsnio 1 dalies nuostatai, kad Konstitucija yra tiesiogiai taikomas aktas, 7 straipsnio 1 daliai, 31 straipsnio 1 daliai.

9. Kaip minėta, Seimo prašymas ištirti BPK 157 straipsnio (2002 m. kovo 14 d. redakcija su 2010 m. rugsėjo 21 d. pakeitimu) tiek, kiek jame, pasak pareiškėjo, nenustatytas draudimas ar nenumatyti kokie nors papildomi kriterijai, neleidžiantys neribotam laikui nuo pareigų nušalinti tiesiogiai išrinktą valstybės politiką, atitiktį Konstitucijos 33 straipsnio 1 daliai, 48 straipsnio 1 daliai, 119 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui, yra grindžiamas teisiniais motyvais.

Minėta, kad pagal Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalį Seimo nutarimas ištirti, ar aktas neprieštaruja Konstitucijai, sustabdo šio akto galiojimą. Pagal Konstitucijos 107 straipsnio 1 dalį Lietuvos Respublikos įstatymas (ar jo dalis) arba kitas Seimo aktas (ar jo dalis), Vyriausybės aktas (ar jo dalis) negali būti taikomi nuo tos dienos, kai oficialiai paskelbiamas Konstitucinio Teismo sprendimas, kad atitinkamas aktas (ar jo dalis) prieštaruja Konstitucijai. Sistemiskai aiškinant šias nuostatas konstatuotina, kad Konstitucinio Teismo sprendimas priimti Seimo nutarime išdėstytą prašymą ištirti, ar įstatymų, kitų Seimo aktų bei Vyriausybės aktų nuostatos sutinka su Konstitucija, sustabdo atitinkamų nuostatų galiojimą.

Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 26 straipsnio (2003 m. spalio 28 d. redakcija) 2 dalį (2012 m. lapkričio 6 d. redakcija), jeigu Konstitucinis Teismas

priima sprendimą priimti nagrinėti prašymą, Konstitucinio Teismo pirmininkas tuoj pat apie tai paskelbia Konstitucinio Teismo interneto svetainėje ir Teisės aktų registro tvarkytojui pateikia pranešimą, kuriame nurodo tikslų ginčijamo akto pavadinimą, jo priėmimo datą ir tai, kad pagal Konstitucijos 106 straipsnį minėto akto galiojimas sustabdomas nuo šio pranešimo oficialaus paskelbimo Teisės aktų registre dienos iki Konstitucinio Teismo nutarimo dėl šios bylos paskelbimo. Teisės aktų registro tvarkytojo gautas Konstitucinio Teismo pirmininko pranešimas nedelsiant paskelbiamas Teisės aktų registre.

Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 26 straipsnio (2003 m. spalio 28 d. redakcija) 3 dalį tais atvejais, kai Konstitucinis Teismas, išnagrinėjęs bylą, priima nutarimą, kad ginčijamas aktas ar jo dalis neprieštarauja Konstitucijai, Konstitucinio Teismo pirmininkas tuoj pat apie tai oficialiai paskelbia šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka; šiame Konstitucinio Teismo pirmininko pranešime nurodomas tikslus ginčijamo akto pavadinimas, priėmimo data, Konstitucinio Teismo nutarimo šiuo klausimu esmė, jo priėmimo data, taip pat tai, kad nuo šio nutarimo paskelbimo dienos atkuriamas sustabdytojo akto (jo dalies) galiojimas.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 105 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 26, 28, 66, 70 straipsniais, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

1. Priimti pareiškėjo Lietuvos Respublikos Seimo prašymą Nr. 1B-17/2015 iširti, ar Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 157 straipsnis (2002 m. kovo 14 d. redakcija su 2010 m. rugsėjo 21 d. pakeitimu) tiek, kiek jame, pasak pareiškėjo, nenustatytas draudimas ar nenumatyti kokie nors papildomi kriterijai, neleidžiantys neribotam laikui nuo pareigų nušalinti tiesiogiai išrinktą valstybės politiką, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 33 straipsnio 1 daliai, 48 straipsnio 1 daliai, 119 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui.

2. Gražinti pareiškėjui Lietuvos Respublikos Seimui prašymą Nr. 1B-17/2015 iširti, ar „Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 157 straipsnis,

nenustatydamas draudimo ar nenumatydamas kokių nors papildomų kriterijų, neleidžiančių neribotam laikui nuo pareigų nušalinti tiesiogiai išrinktą valstybės politiką, pagal reguliavimo apimtį neprieštarauja <...> Konstitucijos viršenybės principui, Konstitucijos 1 dalies nuostatai, jog Lietuvos valstybė – demokratinė respublika, Konstitucijos 6 straipsnio 1 dalies nuostatai, kad Konstitucija yra tiesiogiai taikomas aktas, Konstitucijos 7 straipsnio 1 daliai, pagal kurią negalioja joks įstatymas ar kitas aktas, priešingas Konstitucijai, Konstitucijos 31 straipsnio 1 daliai, <...>“.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė

Vytautas Greičius

Danutė Jočienė

Pranas Kuconis

Gediminas Mesonis

Vytas Milius

Egidijus Šileikis

Algirdas Taminskas